

ЗМІСТ

Передмова

- 1. Про Держфінмоніторинг України.*
- 2. Розвиток законодавчої бази з питань протидії відмиванню коштів.*
- 3. Статистика отриманих повідомлень.*
- 4. Аналітична діяльність.*
- 5. Узагальнені матеріали.*
- 6. Розвиток інформаційних систем.*
- 7. Регіональні підрозділи.*
- 8. Міжвідомча взаємодія.*
- 9. Навчально-методичний центр Держфінмоніторингу України.*
- 10. Міжнародна взаємодія.*
- 11. Перспективи розвитку.*

Перелік скорочень

Шановні колеги!

Завершено черговий рік діяльності Державного комітету фінансового моніторингу України. Протягом року забезпечувалась стабільна робота його центрального апарату та розбудова регіональної мережі.

2006 рік став другим роком діяльності Держфінмоніторингу України у статусі центрального органу виконавчої влади.

Звіт містить результати роботи Держфінмоніторингу України (підрозділу фінансової розвідки) протягом 2006 року.

Держфінмоніторинг України досліджує фінансові операції на предмет їх належності до відмивання коштів та/або фінансування тероризму. Процес легалізації брудних коштів часто є досить складною розгалуженою схемою "обороту" грошей, внаслідок якого приховується злочинне походження капіталів. Тому протидія легалізації злочинних доходів можлива лише при належній координації дій всіх учасників національної системи протидії відмиванню коштів як на національному, так і на регіональному рівні.

В той же час, Україна є частиною світової спільноти, процеси глобалізації не минули нашу країну. Глобальному характеру відмивання коштів та фінансування тероризму, "інтернаціоналізації" злочинності може протистояти система національних режимів протидії з чітким механізмом міжнародної співпраці.

У відповідності до світових стандартів Держфінмоніторинг України активно співпрацює з відповідними державними органами, які функціонують в сфері протидії легалізації злочинних коштів та фінансуванню тероризму, як в Україні, так і за її межами.

Гідною оцінкою зусиль по розбудові національної системи протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму стало припинення в 2006 році активного моніторингу України з боку FATF.

Розвиток системи протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму триває, і Держфінмоніторинг України і надалі буде брати активну участь в цьому процесі.

**Голова Державного комітету
фінансового моніторингу України**

Сергій Гуржій

1. Про Держфінмоніторинг України

Державний комітет фінансового моніторингу України посідає центральне місце в національній системі протидії відмиванню коштів та боротьби з фінансуванням тероризму (ПВК/БФТ).

Подібні організації діють більш ніж у 100 країнах світу та мають загальноприйняту назву "підрозділ фінансової розвідки" (ПФР).

Відповідно до міжнародних стандартів Держфінмоніторинг України не є ні правоохоронним, ні контролюючим органом, а функціонує у взаємодії із фінансовим сектором та правоохоронними органами.

✓ Держфінмоніторинг України є ПФР адміністративного типу

У 2006 році Держфінмоніторинг України продовжував свою діяльність як спеціально уповноважений орган виконавчої влади з питань фінансового моніторингу (ФМ) - центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом.

Символіка
Держфінмоніторингу України

Фінансування

В 2006 році фінансування видатків Держфінмоніторингу України здійснювалося Державним казначейством України з Державного Бюджету в межах затверджених бюджетних асигнувань, передбачених кошторисом.

У 2006 році відповідно до отриманих асигнувань з Державного Бюджету Держфінмоніторингом України були здійснені видатки в сумі **34 204,7 тис. грн.** Структура використання вказаних коштів наведена в наступній таблиці.

Структура використання бюджетних асигнувань Держфінмоніторингу України в 2006 році

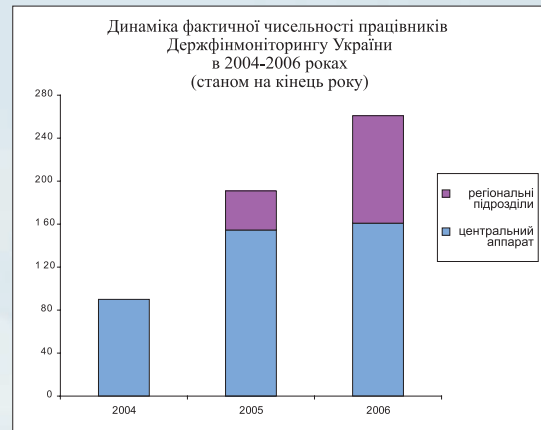
Напрямок витрат	Сума, в тис. грн.
Виплата заробітної плати та нарахувань на неї	15 571,7
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	1 086,8
Оплата видатків на відрядження	412,3
Утримання Навчально-методичного центру Держфінмоніторингу України	486,4
Інші видатки для забезпечення діяльності та функціонування Єдиної державної інформаційної та інформаційно-аналітичної системи Держфінмоніторингу України	16 647,6
Разом	34 204,7

Структурне та кадрове забезпечення

Штатна чисельність Держфінмоніторингу України становить **338** осіб, у тому числі **162** - в регіонах. Протягом 2006 року кількість фактично працюючих значно збільшилась, досягши на кінець року **261** (в т. ч. **161** особа - в центральному апараті, **100** осіб - в регіональних підрозділах).

Гендерний розподіл працівників Держфінмоніторингу України складає: **156** чоловіків та **105** жінок. Серед керівного складу **17** жінок.

У 2006 році в Держфінмоніторингу України проведено **7** засідань конкурсних комісій на заміщення вакантних посад державних службовців, у конкурсі прийняли участь **113** осіб, за результатами конкурсу були призначені **104** особи та переведені на вищі посади **4** державних службовця Держфінмоніторингу України. За підсумками стажування державних службовців, яке проводиться з метою набуття практичного досвіду, перевірки професійного рівня, а також для просування по службі в Держфінмоніторингу України, **14** працівників були переведені на вищі посади.

Кадри

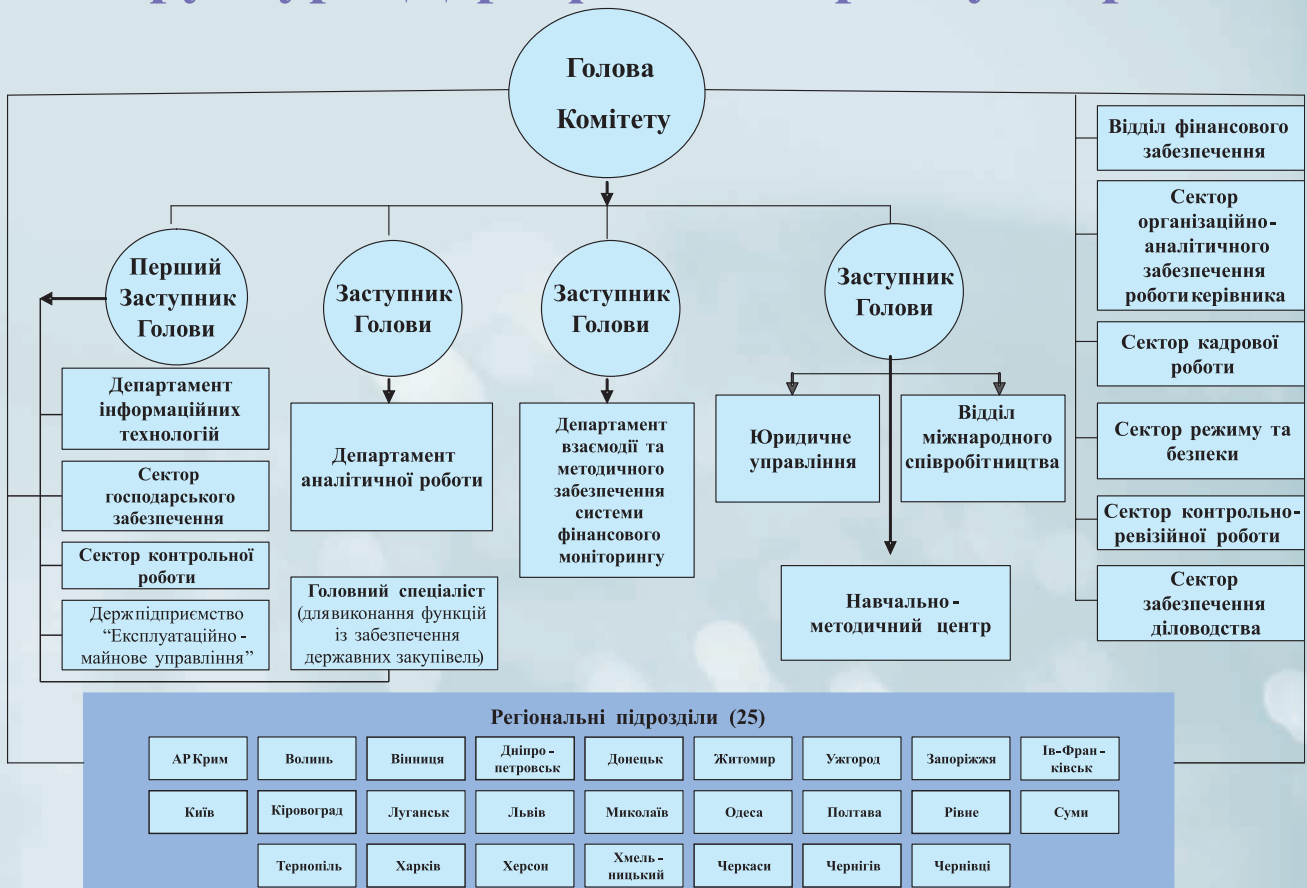
Держфінмоніторинг України:

- всього - 261 особа
- - 40% - 60%
- середній вік - 33 роки

Будинок Держфінмоніторингу України

Структура Держфінмоніторингу України

Зв'язки з громадськістю

Для консультацій з громадськістю в сфері ПВК/БФТ при Голові Держфінмоніторингу діє Громадська рада, яка протягом року провела 4 засідання.

Регулярно проводяться навчальні семінари для суб'єктів первинного фінансового моніторингу (СПФМ). Такі навчальні семінари було проведено в 9 областях.

Веб-сайт Держфінмоніторингу України містить рубрики "Зв'язки з громадськістю" та "Запитання-відповіді".

У 2006 році на Веб-сайті розміщено близько 160 інформаційних повідомлень; дано 7 інтерв'ю, проведено 5 прес-конференцій тощо.

Офіційний Веб-сайт Держфінмоніторингу України

2. Розвиток законодавчої бази з питань ПВК/БФТ

Протягом 2006 року Держфінмоніторингом України було продовжено роботу з удосконалення нормативно-правової бази в сфері ПВК/БФТ. Було прийнято 1 спільну постанову Кабінету Міністрів України та Національного банку України, 4 постанови та 1 розпорядження Кабінету Міністрів України, 11 наказів Держфінмоніторингу України та розроблено 1 проект закону. Верховна Рада України в 2006 році внесла зміни до кримінального законодавства щодо фінансування тероризму, та ратифікувала дві міжнародні конвенції щодо протидії корупції.

3. Статистика отриманих повідомлень

Держфінмоніторинг України отримує від фінансових посередників інформацію про фінансові операції, які відповідно до законодавства підлягають обов'язковому ФМ або щодо яких є підозри у причетності до ВК та фінансування тероризму.

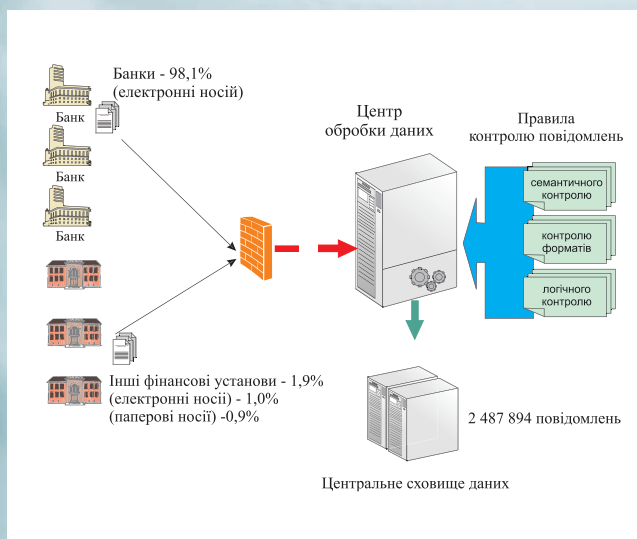
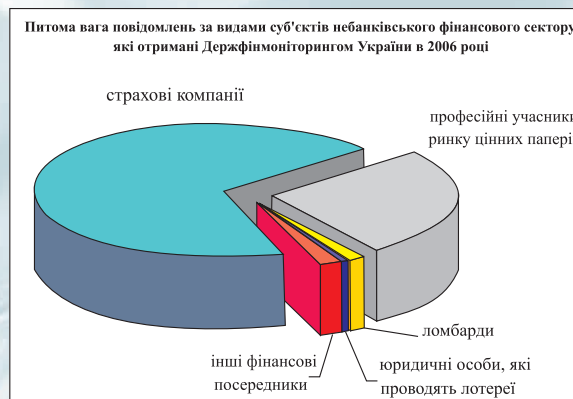

Схема збору та обробки повідомлень про фінансові операції

☑ В 2006 році отримано **841 589** повідомлень:
в електронному вигляді:
 банківські установи - **816 887**
 небанківські установи - **11 156**
на паперових носіях:
 небанківські установи - **13 546**

Серед небанківських фінансових посередників найбільш активним у поданні повідомлень є страховий сектор. Питома вага таких повідомлень у небанківському секторі склала 69,5%.

В 2006 році найчастіше надходили повідомлення щодо операцій за участю фізичних та юридичних осіб Кіпру, Великої Британії, Російської Федерації, США, Німеччини, Британських Віргінських островів, Литви, Латвії, Киргизстану та Ізраїлю.

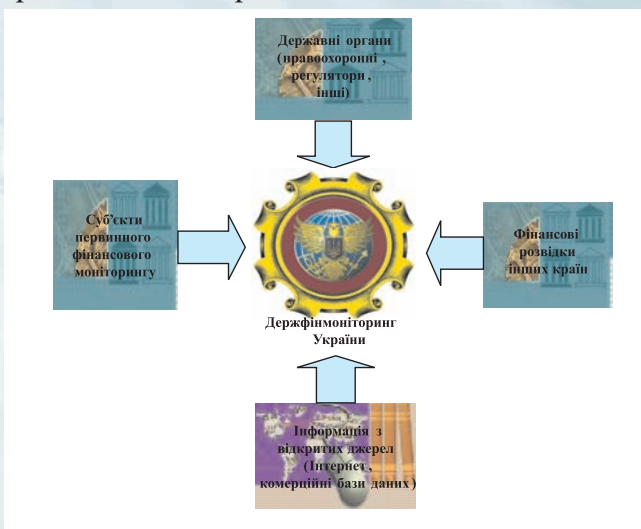
Фінансові операції, що підлягають ФМ, з резидентами першої "десятки" країн-лідерів за такими операціями в 2006 році (у порівнянні з 2005-2004 рр.)

Країна реєстрації або громадянства учасника фінансової операції	Кількість повідомлень про фінансові операції		
	2006 рік	2005 рік	2004 рік
Кіпр	2493	2548	320
Велика Британія	2008	1865	742
Російська Федерація	1877	1871	773
Сполучені Штати Америки	1243	1409	1553
Німеччина	845	1045	319
Віргінські острови (Британські)	697	709	439
Литва	328	784	701
Латвія	324	742	110
Киргизстан	299	166	17
Ізраїль	286	350	164

4. Аналітична діяльність

Процес аналізу

Держфінмоніторинг України, згідно своїх повноважень, здійснює збір та обробку інформації, отриманої від СПФМ, щодо фінансових операцій, які підлягають ФМ.

Інформаційні джерела

Обґрунтування щодо підозри у відмиванні коштів (ВК), Держфінмоніторинг України відображає в узагальнених матеріалах

базуючись не тільки на власних висновках, а й використовуючи підтверджуючі документи, інформацію правоохоронних органів та іноземних колег.

Якщо виявлено ознаки можливого ВК або фінансування тероризму, готується узагальнений матеріал, який виноситься на розгляд експертної комісії.

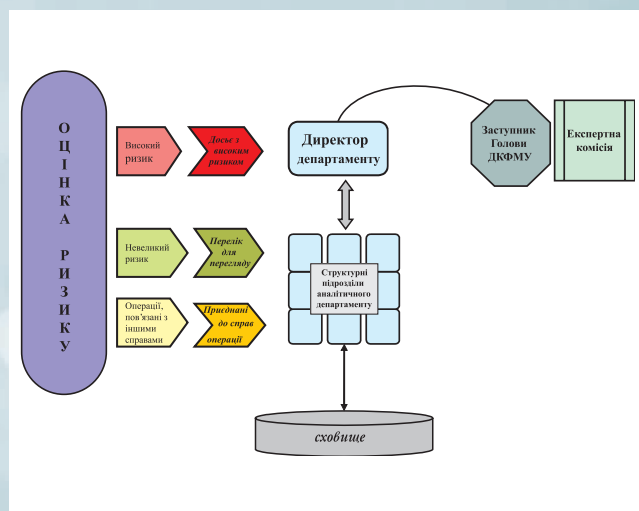

Схема аналітичного процесу

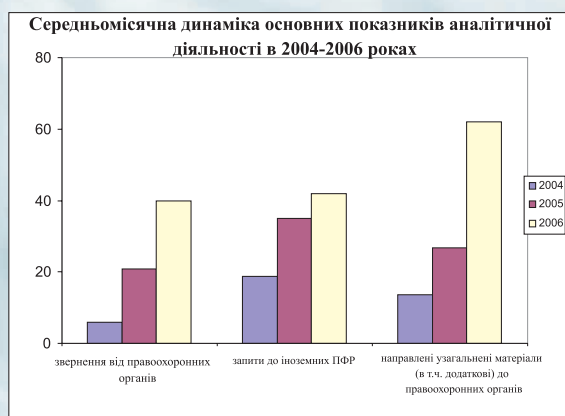
Розподіл прийнятих на облік в звітному році повідомлень в розрізі ознак ФМ має такий вигляд:

- з ознаками обов'язкового моніторингу - 61,90%;
- з ознаками внутрішнього моніторингу - 35,54%;
- з ознаками обов'язкового та внутрішнього моніторингу - 2,56%.

У порівнянні з минулими періодами, в структурі отриманих повідомлень від СПФМ спостерігається тенденція до збільшення частки повідомлень з ознаками обов'язкового ФМ. Одночасно зменшується частка повідомлень з ознаками внутрішнього ФМ, що свідчить про більш детальне вивчення СПФМ фінансових операцій та про поступове скорочення практики інформування "про всяк випадок".

Протягом звітного періоду для активної роботи було відібрано 159 087 повідомлень, що стали базою для формування 905 досьє. Відповідно, це вплинуло на динаміку основних показників аналітичної діяльності

Схеми "відмивання"

Як свідчить досвід Держфінмоніторингу України, характерними групами фінансових операцій, які використовуються злочинцями з метою ВК, є:

- операції з незаконного виведення коштів за кордон;
- псевдоекспорт (вантажно-митні декларації з ознаками підробки, експорт по завищеним цінам або на неіснуючі компанії);
- операції нерезидентів з цінними паперами;

- операції за втраченими паспортами;
- операції з банківськими металами;
- операції, пов'язані з незаконним відшкодуванням податку на додану вартість;
- операції з незаконної конвертації коштів у готівку ("конвертаційні центри").

Найчастіше схеми ВК являють собою складні механізми. Одна схема може містити комплекс пов'язаних між собою операцій та прийомів, таких як, операції із зняттям готівки, з купівлею цінних паперів, розрахунки з нерезидентами з офшорних зон/юрисдикцій, фіктивні зовнішньоекономічні операції та незаконне відшкодування ПДВ з бюджету, фальсифікацію документації, використання викрадених паспортів, створення фіктивних фірм тощо.

В 2006 році вийшло з друку чергове видання Держфінмоніторингу України - "Типології схем легалізації злочинних коштів в Україні в 2004-2005 роках".

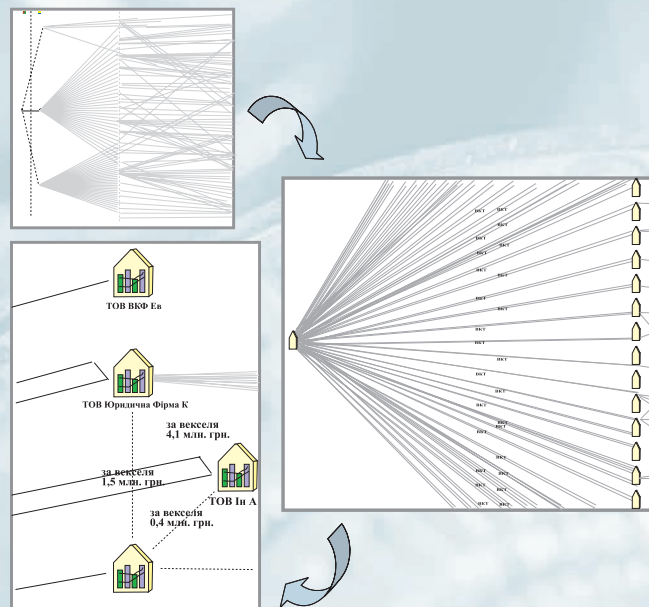

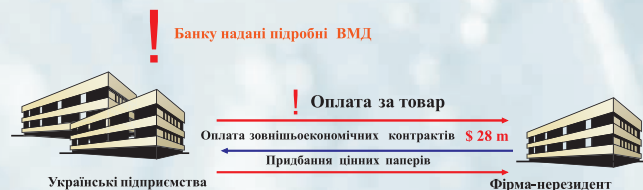
Схема відмивання коштів

Приклад 1.

"Циклічні зовнішньоекономічні операції із застосуванням псевдоімпорту"

- Два українські підприємства-імпортери в якості оплати за товар перерахували за кордон на користь компанії-нерезидента грошові кошти на загальну суму 75,2 млн. російських рублів.
- В подальшому вказані кошти під виглядом виконання зовнішньоекономічних контрактів повертались в Україну на рахунки двох українських підприємств-експортерів.
- Далі шляхом купівлі-продажу векселів та ощадних сертифікатів українські підприємства-експортери спрямовували ці кошти знову на рахунки підприємств-імпортерів.
- Протягом розслідування було з'ясовано, що поставки товару на територію України фактично не здійснювались.
- Для забезпечення перерахування валютних коштів за кордон підприємствами-імпортерами до банківської установи були подані підроблені вантажно-митні декларації.
- За результатами відпрацювання правоохоронними органами виявленої Держфінмоніторингом схеми накладено арешт на грошові кошти підприємства, яке задіяне у схемі, в банку на суму 4,2 млн. гривень.
- В ході розслідування Держфінмоніторингом України використовувалась інформація від підрозділів фінансових розвідок 5 країн світу - членів Егмонтської групи.

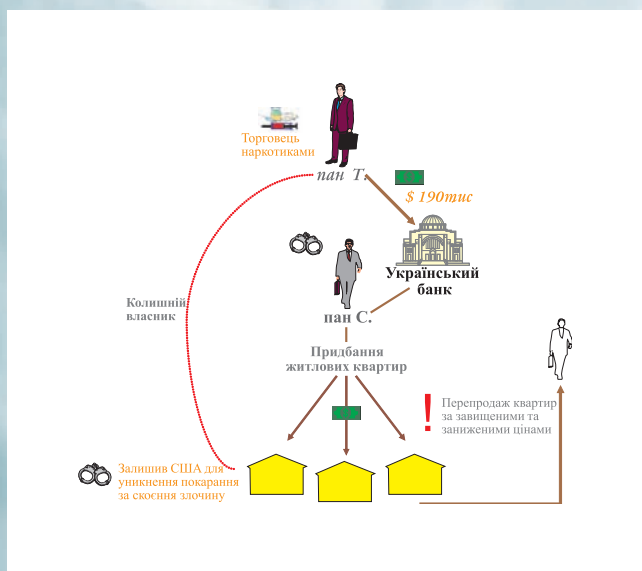
Приклад 2. "Конвертація коштів у готівку через ломбард"

- Між ломбардом та громадянином Г. укладено договір доручення, згідно якого останній зобов'язується знаходити для ломбарду (далі - Л) клієнтів, передавати отримані в ломбарді готівкові кошти позичальникам-фізичним особам, а після закінчення строку позик отримувати від них готівкові кошти та повертати їх до Л.
- На виконання цього договору пан Г. в касі Л. отримує грошові кошти та начебто передає їх по договорам позики, які оформлені керівництвом Л. на підставних осіб.
- По підроблених документах з рахунків Л. на рахунки 10 фізичних осіб перераховані безготівкові кошти в сумі 160 млн. грн. в якості "позики ломбарду". Далі частина цих коштів у сумі 54,63 млн. грн. отримана готівкою громадянкою Ч. за дорученням.
- В подальшому паном Г. та посадовими особами Л оформлюються підроблені документи про повернення ним готівкових коштів в касу Л в якості погашення частини суми оформлених позик.
- Інша частина суми погашається (за допомогою торговця цінними паперами) шляхом передачі Л векселів, які емітовані фірмою "А", в якій пан Г. є власником та директором. Ці векселі емітовані під "безтоварні" операції та не мають реальної вартості.

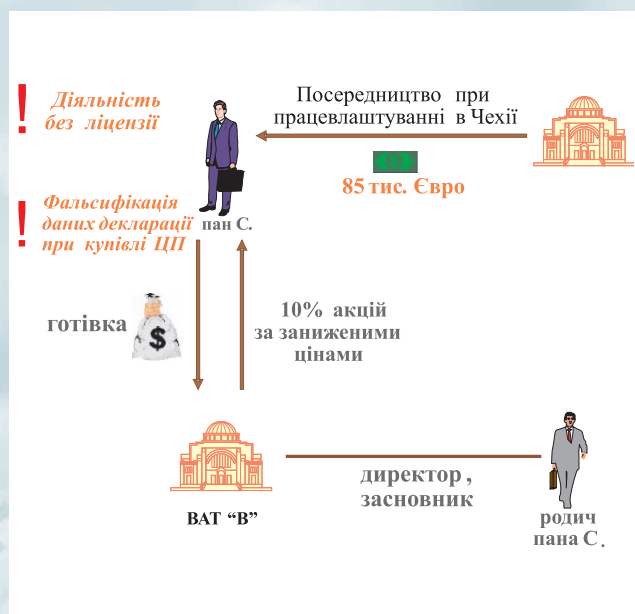
Приклад 3. "Операції з нерухомістю із залученням коштів від наркоторгівлі"

- Пан С., іноземець, який проживає в Україні, отримав на рахунок в українському банку велику суму коштів (кілька сотень тисяч доларів США).
- Зазначені кошти надійшли з-за кордону від іншого іноземця - пана Т. та є доходом від торгівлі наркотиками.
- За інформацією іноземних компетентних органів, пан Т. безпосередньо займався незаконною торгівлею наркотиками та ВК на міжнародному рівні. Пан С. залишив свою країну для уникнення покарання за скоєння злочину.
- Пан С. витратив отримані кошти на придбання житлових квартир, причому колишнім власником деяких з них був пан Т.
- Квартири перепродавались за цінами, суттєво відмінними від ціни покупки (завищеними чи заниженими). Зокрема, при перепродажу паном С. однієї з квартир в договорі були зазначені неправдиві дані щодо об'єкту угоди.

Приклад 4. "Легалізація злочинних коштів через операції з цінними паперами"

- Громадянин України, пан С, здійснивав без одержання відповідної ліцензії посередництво у працевлаштуванні на роботу громадян України за кордоном.
- В ході своєї діяльності він отримав доход в Чеській республіці в сумі 85 тис. Євро. З метою легалізації незаконно отриманих коштів, пан С. придбав на спеціалізованому аукціоні 10% акцій ВАТ "В" за заниженою вартістю - 207 тис. грн. (номінальна вартість - понад 820 тис. грн.). Оплата була здійснена готівкою.
- У декларації, яка додавалась до заяви на купівлю акцій, були вказані неправдиві відомості. Крім того, встановлено, що директором та засновником ВАТ "В" був родич пана С.

5. Узагальнені матеріали

Узагальнені матеріали (УМ) передаються до правоохоронних органів за умови попереднього розгляду та схвалення на Експертній комісії, членами якої є представники всіх правоохоронних органів.

Держфінмоніторингом України щоквартально проводиться звірка з правоохоронними органами даних щодо стану розгляду УМ.

Облік УМ та стану їх розгляду здійснюється шляхом ведення електронної Контрольної картки. Опрацьовувати складні схеми в електронному вигляді правоохоронним органам дає змогу спеціальний програмний продукт.

☑ У 2006 році Держфінмоніторингом України до правоохоронних органів направлено **446** УМ, підготовлених на основі **207 876** повідомлень щодо фінансових операцій, які підлягають ФМ.

З них направлено до Генеральної прокуратури України (ГПУ) - 34; Державної податкової адміністрації України (ДПА) - 117; Міністерства внутрішніх справ України (МВС) - 135; Служби безпеки України (СБУ) - 160.

Сума можливої легалізації - **47,11 млрд. грн.**

За результатами перевірок **164** УМ, правоохоронними органами розслідувалось **163** кримінальні справи, з яких **8** направлено до суду. Інші кримінальні справи знаходяться на стадії розслідування.

✓ На початок 2006 року загальні, місцеві та апеляційні суди України розглядали 220 кримінальних справ, які стосуються ВК (за статтями 209, 209¹ КК України).

За 9 місяців 2006 року судами винесено 73 вироків за справами з ВК.

Примітка.

Стаття 209 Кримінального кодексу України - "Легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом";

стаття 209¹ - "Умисне порушення вимог законодавства про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом"

Розгляд правоохоронними органами узагальнених матеріалів у 2003 - 2006 роках

ПОКАЗНИК	2006					ВСЬОГО ЗА 2003-2006 РОКИ				
	ГПУ	ДПА	МВС	СБУ	ВСЬОГО	ГПУ	ДПА	МВС	СБУ	ВСЬОГО
Передано УМ	34	117	135	160	446	124	238	268	319	949
УМ, за якими порушено кримінальні справи (або використано при порушенні)	18	50	57	38	163	78	110	91	78	357
УМ, за якими відмовлено в порушенні кримінальних справ на підставі статті 6 Кримінально-процесуального кодексу України	8	11	23	8	50	18	38	51	10	117
Кількість порушених кримінальних справ за наданими УМ (або в яких використовуються УМ)	18	50	58	38	164	65	106	91	63	325
Направлено до суду кримінальних справ	0	4	4	0	8	4	8	8	0	20
з них розглянуто судами та винесено вирок	1	0	0	0	1	2	1	0	0	3

Протидія фінансуванню тероризму

"Чорний список":

- ❖ Уряд затверджує порядок формування "списків терористів".
- ❖ Держфінмоніторинг України отримує інформацію про осіб, причетних до терористичної діяльності в Україні (від СБУ) та за кордоном (від Міністерства закордонних справ).
- ❖ Держфінмоніторинг України затверджує "список терористів" (та зміни до нього) та інформує СПФМ.

В 2006 році створено механізм блокування фінансових операцій терористів¹. Затверджено офіційний "список терористів", до якого включено 487 осіб.

Блокування операції:

- ❖ Операція особи з чорного списку має бути заблокована фінансовою установою на 2 дні, про що інформується Держфінмоніторинг України.
- ❖ Держфінмоніторинг України має право призупинити фінансову операцію ще на 5 днів.

¹ На виконання вимог статті 12¹ Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом"

6. Розвиток інформаційних систем

ІАС

В 2006 році Держфінмоніторингом України впроваджено в експлуатацію програму забезпечення (ПЗ) що підтримує:

- прийняття Держфінмоніторингом України рішення про подальше зупинення проведення фінансової операції, якщо її учасником або вигодоодержувачем є особа, пов'язана з терористичною діяльністю;
- доведення до СПФМ переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності;
- деякі форми обліку та подання інформації, пов'язані із здійсненням ФМ;
- забезпечення регіональних відділів Держфінмоніторингу України інформацією.

Крім того, було запроваджено нове ПЗ зі збору та обробки інформації; доопрацьовано ПЗ щодо ведення картотеки узагальнених матеріалів; модернізовано підсистему ведення інформаційного ресурсу баз даних ДПА та ДМС*.

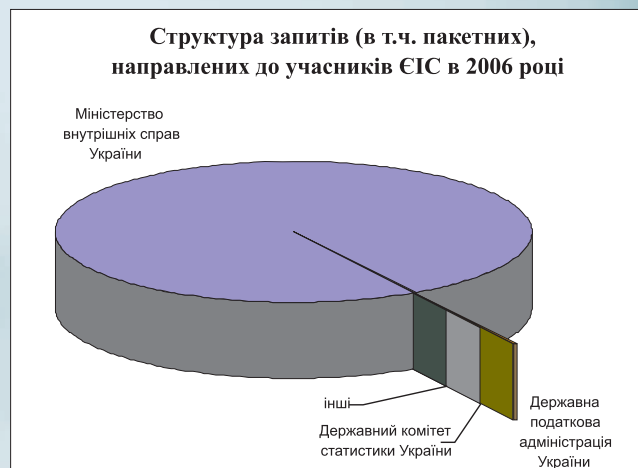
* Примітка. На виконання статті 6 Указу Президента України від 23 червня 2004 року № 671/2004 "Про невідкладні заходи щодо підвищення ефективності справляння податку на додану вартість" стосовно запобігання та протидії використанню механізму бюджетного відшкодування сум податку на додану вартість для легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом.

ЄІС

В 2006 році проводилася дослідна експлуатація ЄІС, 30 грудня 2006 її введено в промислову експлуатацію.

❖ направлено 281 324 запити (у т.ч. пакетні) до функціональних підсистем учасників ЄІС.

❖ впроваджено пакетний режим запитів щодо перевірки входження паспортних даних учасників фінансових операцій до інформаційного ресурсу "Втрачені паспорти" ФП МВС.

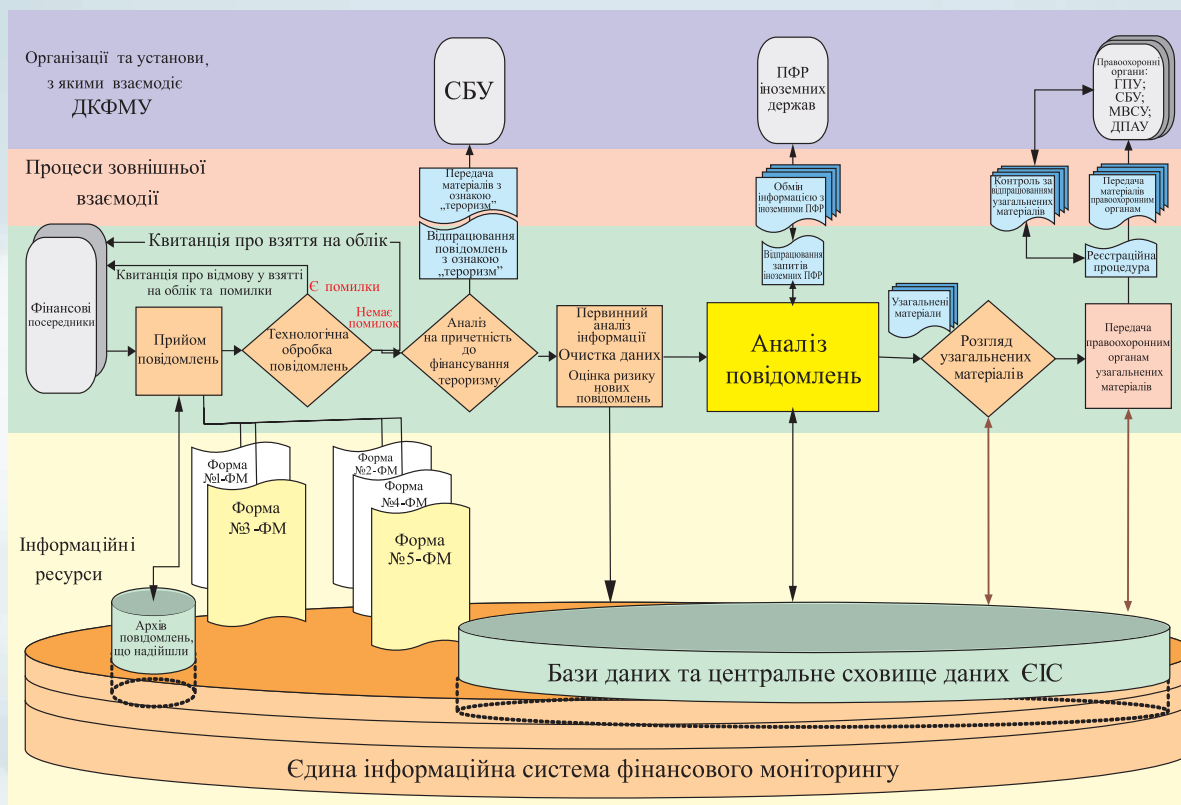
❖ удосконалено 12 функціональних підсистем в складі ЄІС (ДПА, МВС, ДМС, Фонду держмайна, Міністерства економіки, ГоловКРУ, СБУ, Міністерства фінансів, ДКЦПФР, Державного комітету статистики, Адміністрації Державної прикордонної служби, Держфінпослуг).

Структура ЄІС Держфінмоніторингу України

❖ Розроблене Типове положення, на підставі якого державними органами - учасниками ЄІС розроблені положення про їх функціональні підсистеми ЄІС.

❖ видано спільний наказ з СБУ, що затверджує Інструкцію щодо взаємодії адміністраторів на абонентському пункті ІТФМ.

Корпоративна система ФІННЕТ

В Держфінмоніторингу України створюється захищена мультисервісна автоматизована корпоративна система (ФінНет), що об'єднує центральний апарат та регіональні підрозділи.

В 2006 році:

- підключено 7 регіональних відділів до ФінНет;
- підключено 5 регіональних відділів за тимчасовою схемою;

- кожний з регіональних відділів отримав доступ до Інтернету; внутрішньої електронної пошти та телефонного зв'язку з центральним апаратом;
- протестовано апаратне шифрування інформації між центральним апаратом та регіональними відділами Держфінмоніторингу України;
- створена доменна структура ФінНет.

Навчання користувачів аналітичною системою - працівників Держфінмоніторингу України

7. Регіональні підрозділи

Створення регіональної мережі Держфінмоніторингу України

☑ В 22 регіональних відділах Держфінмоніторингу України працює 100 співробітників

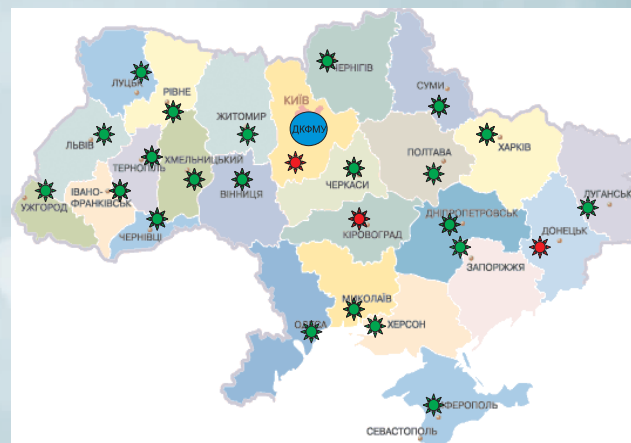
Основними напрямками діяльності регіональних відділів Держфінмоніторингу України є:

- супроводження направлених до правоохоронних органів УМ;
- формування реєстрів СПФМ у регіоні;
- налагодження на регіональному рівні взаємодії з підрозділами органів влади у сфері ПВК/БФТ;
- координація та методичне забезпечення діяльності СПФМ у регіоні.

На даний час регіональні відділи Держфінмоніторингу України створено у 22 регіонах: АР Крим, Вінницькій, Волинській,

Дніпропетровській, Житомирській, Закарпатській, Запорізькій, Івано-Франківській, Львівській, Луганській, Миколаївській, Одеській, Полтавській, Рівненській, Сумській, Тернопільській, Харківській, Херсонській, Хмельницькій, Черкаській, Чернівецькій і Чернігівській областях.

Регіональна мережа Держфінмоніторингу України

- ★ Створено
- ★ Заплановано

Будинок, в якому розташоване Регіональне відділення Держфінмоніторингу України у Волинській області (м. Луцьк)

Результати роботи регіональних підрозділів

У поточному році регіональними відділами Держфінмоніторингу України:

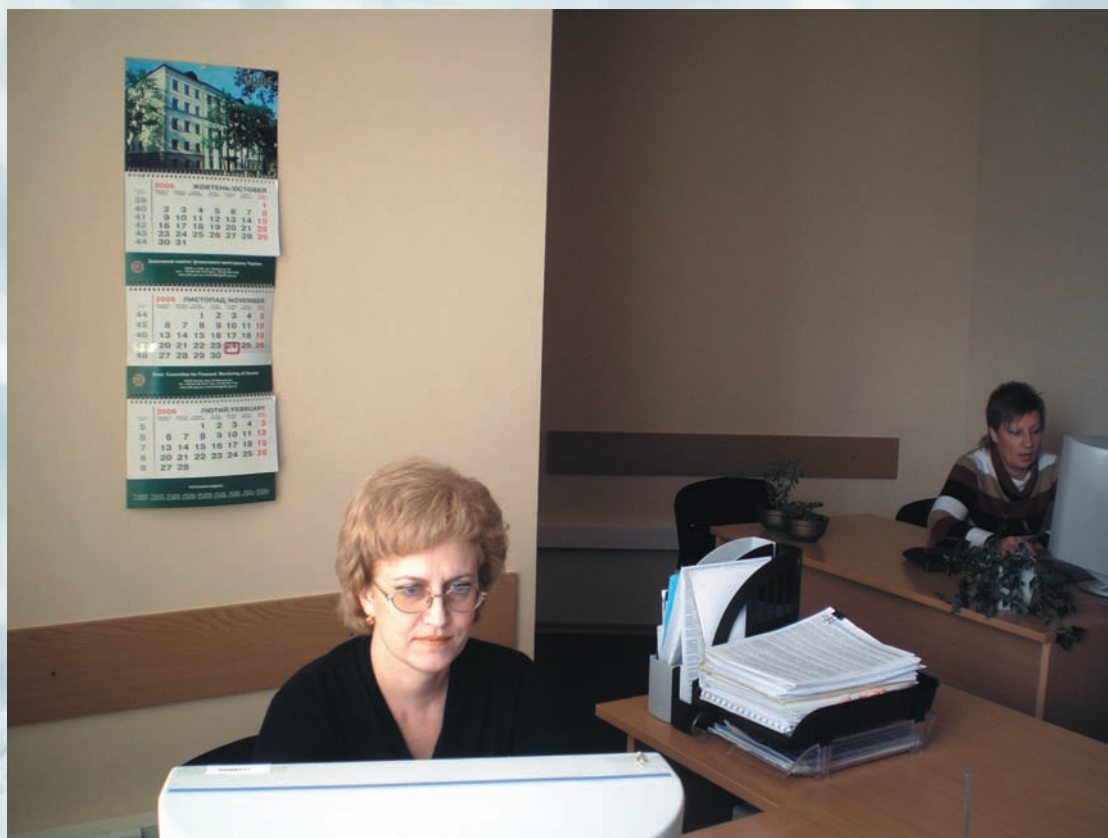
- ❖ сформовано та поновлюються реєстри СПФМ у регіонах;

- ❖ направлено до суду 24 протоколи про вчинення посадовими особами СПФМ адміністративних правопорушень, пов'язаних із неподанням або несвоєчасним поданням Держфінмоніторингу України повідомлень про фінансові операції. За результатами їх судового розгляду 16 осіб притягнуто до адміністративної відповідальності;

- ❖ в регіонах проведено 9 семінарів та 10 "круглих столів" для фахівців у сфері ПВК/БФТ, в яких прийняли участь понад 1500 фахівців;

- ❖ укладено 123 угоди про співробітництво, взаємодію та інформаційний обмін з територіальними правоохоронними та іншими державними органами, підписано 33 протоколи про співробітництво та інформаційний обмін;

- ❖ у рамках налагодження взаємодії, супроводження УМ проводяться робочі зустрічі з керівництвом правоохоронних та інших державних органів, територіальних органів регулювання і нагляду.

Регіональне відділення Держфінмоніторингу України
у Волинській області (м. Луцьк)

Взаємодія з суб'єктами первинного фінансового моніторингу

Взаємодія регіональних відділів Держфінмоніторингу України з СПФМ проводилась щодо:

- анкетування СПФМ;
- визначення проблемних питань, що виникають у СПФМ;
- формування реєстру СПФМ;
- надання консультацій та письмових роз'яснень;
- проведення навчальних регіональних семінарів.

☑ Регіональні відділи провели на 9 семінарах та 10 "круглих столах" навчання більше 1500 фахівців, надали понад 1700 консультацій (роз'яснень) питань ПВК/БФТ.

Регіональний семінар з питань ФМ за участю працівників Держфінмоніторингу України (м. Львів)

Взаємодія з регіональними державними органами

У 2006 році регіональними відділами Держфінмоніторингу України:

- ❖ укладено 105 угод та 28 протоколів про взаємодію в сфері ПВК/БФТ з державними органами;
- ❖ проведено 906 робочих зустрічей з представниками державних органів;

❖ надано відповіді на 152 звернення державних органів;

❖ надано 411 роз'яснень з питань ПВК/БФТ територіальним підрозділам органів державної влади.

Взаємодія з державними органами

Взаємодія з регіональними правоохоронними органами.

Регіональними підрозділами правоохоронних органів розглядається 668 узагальнених матеріалів - майже 70,4% із загальної кількості направлених матеріалів.

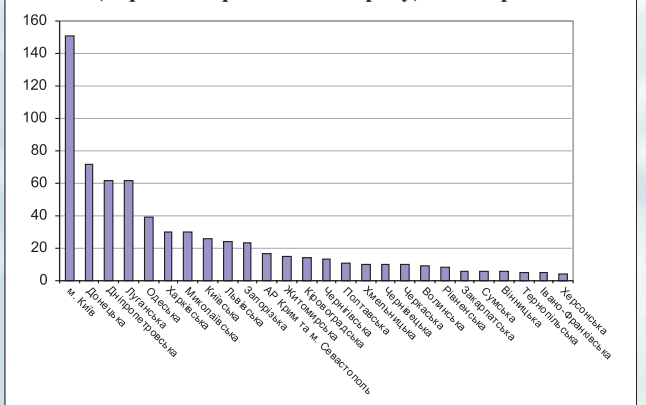
Найбільше УМ знаходиться на розгляді в правоохоронних органах

- м. Києва - 151,
- Донецької області - 72,
- Дніпропетровської області - 62,
- Луганської області - 62,
- Одеської області - 39.

З метою удосконалення механізму взаємодії з правоохоронними органами, особливо на регіональному рівні, зокрема під час опрацювання УМ, що стосуються

підозрілих операцій, а також під час розслідування предикатних злочинів, Держфінмониторингом України підготовлено спільний наказ із МВС, СБУ та ДПА "Про затвердження Порядку надання та розгляду узагальнених матеріалів".

Передані Держфінмониторингом України до правоохоронних органів УМ в розрізі областей (окрім центрального апарату) в 2006 році

Узагальнені матеріали, передані Держфінмоніторингом України до правоохоронних органів, які розглядаються територіальними підрозділами правоохоронних органів, станом на 31.12.2006

Назва регіону	ГПУ	ДПАУ	МВС	СБУ	Всього
АР Крим та м. Севастополь	1	7	4	5	17
Вінницька	0	3	1	2	6
Волинська	1	3	1	4	9
Дніпропетровська	11	32	15	4	62
Донецька	35	11	23	3	72
Житомирська	0	7	7	1	15
Закарпатська	2	2	1	1	6
Запорізька	6	6	5	6	23
Івано-Франківська	1	1	1	2	5
Київська	1	13	6	6	26
Кіровоградська	0	7	7	0	14
Луганська	7	22	20	13	62
Львівська	1	4	11	8	24
Миколаївська	1	11	12	6	30
Одеська	5	10	13	11	39
Полтавська	1	5	4	1	11
Рівненська	0	4	1	3	8
Сумська	1	2	3	0	6
Тернопільська	1	2	0	2	5
Харківська	2	11	8	9	30
Херсонська	2	1	0	1	4
Хмельницька	0	4	3	3	10
Черкаська	2	4	2	2	10
Чернігівська	0	3	3	7	13
Чернівецька	0	2	5	3	10
м. Київ	24	42	61	24	151
Разом	105	219	217	127	668
Центральний апарат	19	19	51	192	281
Всього	124	238	268	319	949

8. Міжвідомча взаємодія

Взаємовідносини з регуляторами та іншими державними органами

У 2006 році продовжувалась співпраця з державними органами щодо ПВК/БФТ. Держфінмоніторинг України протягом року щомісяця надавав суб'єктам державного фінансового моніторингу аналітичні огляди стосовно активності подання суб'єктами первинного ФМ інформації з питань ФМ, а

також інформацію про можливі порушення СПФМ законодавства в сфері ПВК/БФТ.

У 2006 році Держфінмоніторингом України підписано 7 угод про співробітництво та 6 протоколів з іншими державними органами.

Співробітництво з державними регуляторами

Координація дій суб'єктів фінансового моніторингу

Держфінмоніторинг України, як координатор дій учасників національної системи по боротьбі з ВК/ФТ, працює по чотирьох основних напрямках:

- ✓ організаційне забезпечення МРГ, що об'єднує 21 учасника (державні органи, інші організації);
- ✓ організаційне забезпечення робочої групи з розгляду проблемних питань

СПФМ - небанківських установ та аналізу ефективності заходів, що вживаються ними для запобігання та ПВК/БФТ;

- ✓ співпраця з саморегулювальними організаціями;
- ✓ надання державним регуляторам інформації про можливі випадки порушень СПФМ законодавства у сфері ПВК/БФТ та переліку суб'єктів, які не надсилають повідомлень про фінансові операції, що підлягають ФМ.

Регіональний семінар з питань ФМ за участю працівників Держфінмоніторингу України (м. Херсон)

Протягом 2006 року Держфінмоніторингом України:

- ❖ надіслано 33 аналітичні огляди до державних регуляторів;
- ❖ погоджено 28 нормативно-правових актів в сфері ПВК/БФТ;
- ❖ підписано меморандуми про співробітництво з Українською асоціацією діячів грального бізнесу, Федерацією страхових посередників, Національною Асоціацією недержавних пенсійних фондів України;
- ❖ підготовлено методичні роз'яснення з питань ПВК/БФТ для гральних закладів;
- ❖ направлено до суду 40 протоколів про адміністративні правопорушення на посадових осіб СПФМ;
- ❖ проведено тематичні семінари з питань ПВК/БФТ для гральних закладів, товарних бірж, ломбардів, учасників ринку цінних паперів, адміністраторів недержавних пенсійних фондів, лізингових установ та кредитних спілок;

- ❖ започатковано діяльність та проведено два засідання Робочої групи по розгляду проблемних питань СПФМ - небанківських установ та аналізу ефективності заходів, що вживаються ними для запобігання та ПВК/БФТ. Ця група створена при МРГ. До неї ввійшли представники державних регуляторів, правоохоронних органів, провідних саморегульвних організацій та Держфінмоніторингу України;
- ❖ організовано наради з питань ПВК/БФТ з усіма саморегульвними організаціями на ринку фінансових послуг, з якими укладено меморандуми про співпрацю.

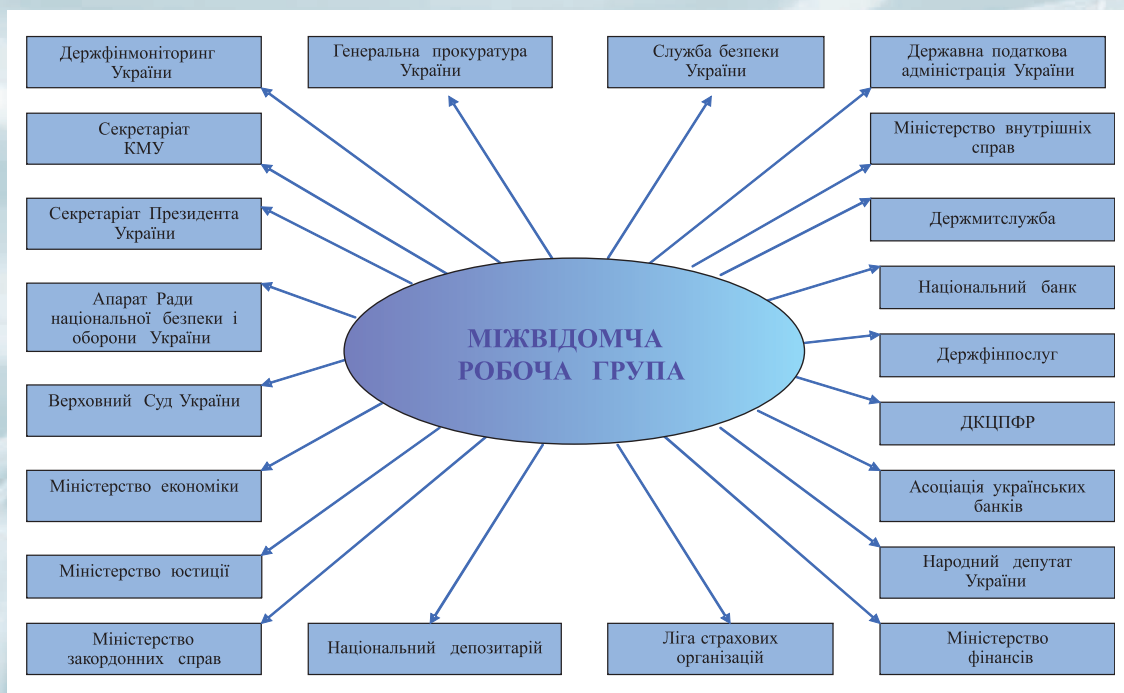

Підписання меморандуму про співробітництво

Діяльність міжвідомчої робочої групи

Протягом 2006 року важливу роль у координації системи ПВК/БФТ відіграла міжвідомча робоча група з дослідження

методів та тенденцій у відмиванні доходів, одержаних злочинним шляхом (МРГ).

Загалом протягом 2003 - 2006 років проведено 34 засідання МРГ.

У 2006 році проведено 9 засідань МРГ на яких, зокрема, розглядалися питання щодо:

- стану виконання Плану заходів на 2006 рік із запобігання та ПВК;
- стану розслідування кримінальних справ щодо ВК;
- реалізації державними регуляторами функцій нагляду та регулювання;

- підготовки типологій ВК;
- взаємодії та координації роботи на регіональному рівні, тощо.

МРГ є водночас Наглядною Радою масштабного проекту технічної допомоги Ради Європи з питань ПВК/БФТ в Україні (MOLI - UA-2). На 30-му засіданні МРГ було презентовано проект технічної допомоги та представлено робочий план впровадження проекту.

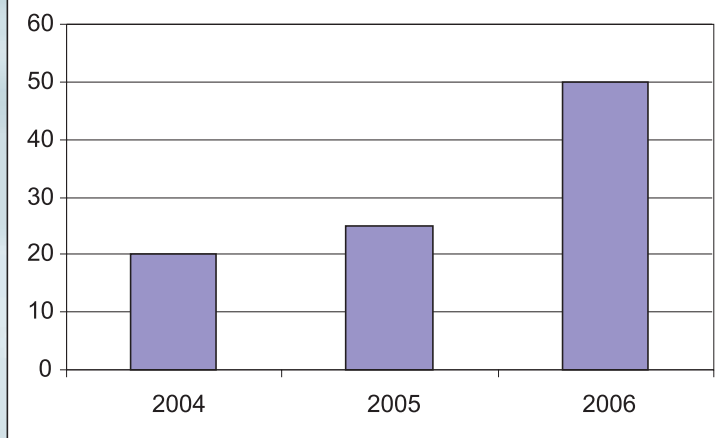

Засідання МРГ

Методичне забезпечення, навчання суб'єктів фінансового моніторингу

В 2006 році спостерігалось суттєве зростання як кількісних, так і якісних параметрів освітньо-методичної роботи Держфінмоніторингу України. Так, у порівнянні з 2005 роком кількість освітніх заходів зросла у 1,6 рази, значно розширилось коло залучених до них фінансових установ.

Динаміка середньоденної кількості консультацій з питань ПВК/БФТ для СПФМ в рамках "гарячої лінії" в 2004-2006 роках

Протягом року Держфінмоніторингом України:

- ❖ надано 165 листів - роз'яснень фінансовим посередникам
- ❖ 43 загальних роз'яснення та методичні рекомендації розміщено на Веб-сайті
- ❖ по "гарячій лінії" (80445941642, інші спеціальні номери) щодня надається понад 50 консультацій
- ❖ на 95 семінарах пройшло навчання більше 4200 фахівців

Міжнародна науково-практична конференція в м. Києві

9. Навчально-методичний центр Держфінмоніторингу України

☑ Штатна чисельність Навчально-методичного центру - 8 осіб; залучено до викладання 38 осіб. У вересні створено науково-дослідну лабораторію, а в листопаді у Львові розпочато створення Західного регіонального відділу.

Навчальний кабінет Навчально-методичного центру

В 2006 році Навчально-методичним центром:

- проведено навчання у сфері ПВК/БФТ 240 фахівців державних органів;
- проведено Міжнародну науково-практичну конференцію "Розвиток фінансового моніторингу в умовах глобалізації світової економіки";
- підготовлено збірник нормативно-правових документів у сфері ПВК/БФТ;
- підготовлено перший том навчального посібника з ПВК/БФТ;
- надруковано "Типології легалізації злочинних коштів в Україні у 2004-2005 роках";
- створено електронний Єдиний реєстр спеціалістів з ФМ та систему контролю їх знань.

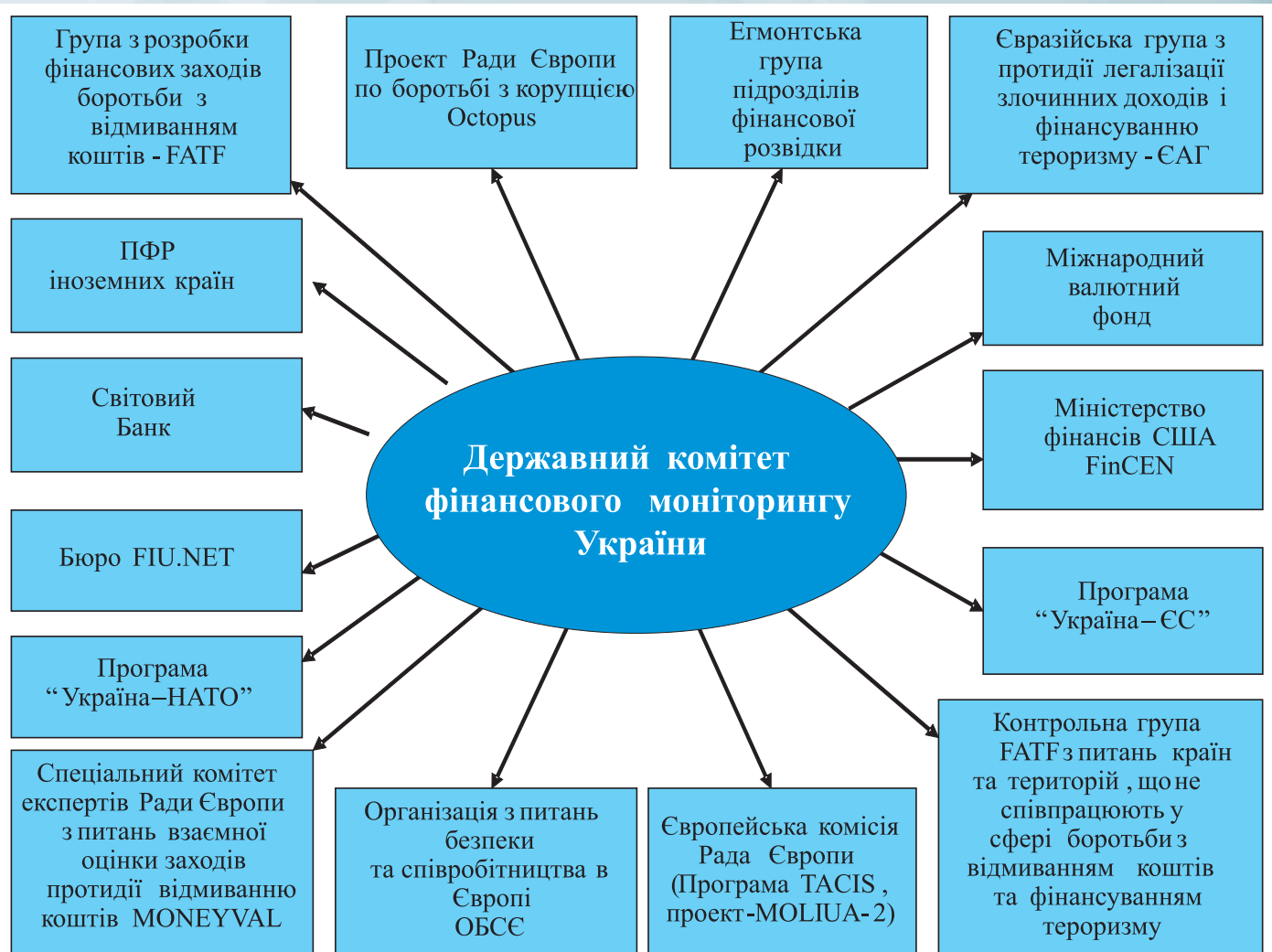

10. Міжнародна взаємодія

Робота з міжнародними організаціями

☑ 1 лютого 2006 року FATF прийняла рішення припинити процедуру активного моніторингу щодо України. Це рішення ґрунтувалося на виконанні Україною всіх рекомендацій FATF та на основі прогресу, досягнутого Україною стосовно вдосконалення національного законодавства в сфері ПВК/БФТ.

В 2006 році представниками Держфінмоніторингу України здійснено 30 закордонних відряджень, прийнято 3 делегації іноземних ПФР та 14 візитів представників іноземних установ та міжнародних організацій.

Взаємодія з міжнародними організаціями

Європейською Комісією було ініційовано впровадження Наступного проекту технічної допомоги у сфері ПВК/БФТ в Україні (MOLI-UA-2), загальною метою якого є розвиток системи ПВК/БФТ.

В 2006 році було підписано Меморандуми про взаєморозуміння щодо співробітництва в сфері ПВК/БФТ з ПФР Канади, Хорватії, Китаю, Молдови та Білорусі, готується ще 11 меморандумів.

Візит делегації ПФР Китаю до Держфінмоніторингу України

Надання технічної допомоги іншим ПФР

Протягом року експерти Держфінмоніторингу України надавали технічну допомогу з питань ПВК/БФТ Македонії, Молдови, Сербії (в рамках проектів Ради Європи), Білорусі, (в рамках проекту ЄАГ).

Держфінмоніторинг України є коспонсором Казахстану, Азербайджану, Ірану, Білорусі та Молдови на шляху їх приєднання до Егмонтської групи.

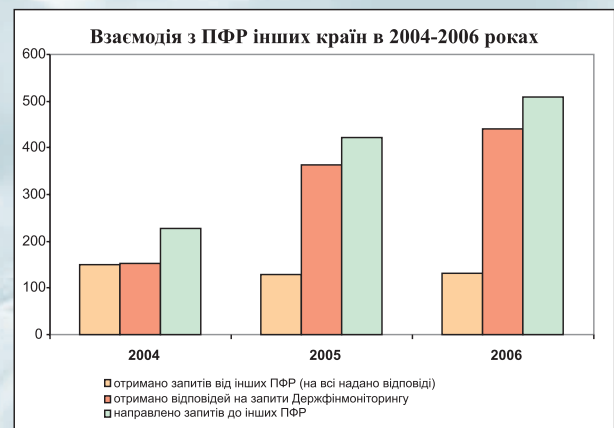
Обмін інформацією з ПФР

Держфінмоніторинг України співпрацює майже з 80 ПФР.

Найбільш активний обмін інформацією протягом 2006 року здійснювався з ПФР Латвії, Литви, США, Російської Федерації та Кіпру.

Інформаційний обмін здійснюється на підставі міжнародних стандартів та рекомендацій Егмонтської групи.

Основними принципами роботи із запитами є оперативність обробки інформації та конфіденційність.

☑ **Держфінмоніторингом України:**
- відправлено 509 запитів до іноземних ПФР, з них на 440 запитів отримано відповіді;
- отримано 132 запити від іноземних ПФР (на всі надано відповіді).
Середній час підготовки відповіді на запити ПФР становить - 21 день.

11. Перспективи розвитку

СИТУАЦІЯ 2006

- ✓ забезпечення стабільного режиму роботи в сфері збору, обробки та аналізу інформації;
- ✓ підтримання високої інтенсивності обміну з іноземними підрозділами фінансової розвідки;
- ✓ активне представництво інтересів України в міжнародних організаціях;
- ✓ розбудова регіональної мережі Держфінмоніторингу України;
- ✓ активізація методологічної та навчальної діяльності Держфінмоніторингу України, початок роботи Навчально-методичного центру;
- ✓ завершення дослідної експлуатації ЄІС.

КЛЮЧОВІ ФАКТОРИ 2007

- ✓ очікуване внесення змін до Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом";
- ✓ імплементація країнами ЄС Третьої Директиви щодо протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму;
- ✓ активізація діяльності регіональних підрозділів Держфінмоніторингу України;
- ✓ впровадження в промислову експлуатацію ЄІС.

ВИКЛИКИ 2007

- ✓ збільшення кількості СПФМ, поява їх нових категорій;
- ✓ значне збільшення вхідного інформаційного потоку в Держфінмоніторингу України;
- ✓ підвищену увагу міжнародних організацій до забезпечення країнами стандартів у сфері ПВК/БФТ.

РЕАГУВАННЯ 2007

- ✓ збільшення можливостей аналітичної обробки інформації та швидкості аналізу;
- ✓ підтримка виконання новими суб'єктами первинного фінансового моніторингу їх функцій у сфері ПВК/БФТ;
- ✓ забезпечення імплементації нових міжнародних стандартів у сфері ПВК/БФТ.

ЗАХОДИ 2007

- ✓ вдосконалення Інформаційно-аналітичної системи;
- ✓ впровадження ЄІС в промислову експлуатацію;
- ✓ активізацію співпраці з правоохоронними органами та іншими державними органами на регіональному рівні;
- ✓ активну співпрацю з Радою Європи/ Європейською Комісією за проектом MOLI-UA2;
- ✓ супроводження внесення змін до законодавства щодо імплементації 40+9 Рекомендацій FATF, Варшавської Конвенції Ради Європи та 3-ї Директиви ЄС у сфері ПВК/БФТ;
- ✓ посилення роботи в частині залучення небанківських фінансових установ до виконання вимог законодавства у сфері ПВК/БФТ;
- ✓ підготовку національної системи ПВК/БФТ до третього раунду оцінок України експертами комітету Ради Європи MONEYVAL;
- ✓ підвищення кваліфікації персоналу учасників національної системи ПВК/БФТ в рамках Навчально-методичного центру.

Перелік скорочень

- **FATF** - Група з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням коштів
- **MOLI-UA -2** - Наступний проект технічної допомоги по боротьбі з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму в Україні
- **MONEYVAL** - Спеціальний комітет експертів Ради Європи з питань взаємної оцінки заходів протидії відмиванню коштів
- **базовий Закон** - Закон України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом"
- **ВК** - легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом
- **ГПУ** - Генеральна прокуратура України
- **Держфінмоніторинг** - Державний комітет фінансового моніторингу
- **ДКРРФП** - Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України
- **ДКЦПФР** - Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку
- **ДПА** - Державна податкова адміністрація України
- **ЄАГ** - Євразійська група з протидії легалізації злочинних доходів і фінансуванню тероризму
- **ЄІС** - Єдина державна інформаційна система у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму
- **ІАС** - Інформаційно-аналітична система Держфінмоніторингу України
- **МВС** - Міністерство внутрішніх справ
- **МРГ** - міжвідомча робоча група з дослідження методів та тенденцій у відмиванні доходів, одержаних злочинним шляхом
- **НБУ** - Національний банк України
- **ПВК/БФТ** - протидія відмиванню коштів та боротьба з фінансуванням тероризму
- **ПФР** - підрозділ фінансової розвідки
- **ПЗ** - програмне забезпечення
- **СБУ** - Служба безпеки України
- **СПФМ** - суб'єкт первинного фінансового моніторингу
- **УМ** - узагальнений матеріал
- **ФінНет** - захищена мультисервісна автоматизована корпоративна система Держфінмоніторингу України
- **ФМ** - фінансовий моніторинг

Більш детальна інформація про діяльність Держфінмоніторингу України

Офіційний Веб-сайт:

www.sdfm.gov.ua

Контакти:

Поштова адреса:

Держфінмоніторинг України,
вул. Білоруська, 24,
04050, м. Київ.

Отримати інформацію можна також
за телефонами:

594-16-01

594-16-00 (т/ф).

e-mail: sdfm@sdfm.gov.ua